

Van OGS naar IBGS: de verschillen en gevolgen op een rij

Implementeren van de visie IBGS vraagt om het maken van keuzes. Onderstaande tabel laat zien hoe namen, termen, procedures, functies, etc. worden gebruikt in de nieuwe landelijke les- en leerstof.

OGS (huidig)	IBGS (nieuw)
Ongeval	Incident
Chemiepak/ chemicaliënpak: een spatdicht pak dat helemaal gesloten is zodat je afgesloten bent van de buitenlucht door middel van rits over je helm en vizier voor het gelaatstuk, qua model vergelijkbaar met een gaspak	<p>Vuilwerkpak: een spatdicht pak dat je over je bluskleiding aantrekt. Het dekt het gebied af tussen de standaard bluskleiding en het gaspak (zie toelichting onder deze tabel). Het primaire doel van het vuilwerkpak is het beschermen van de bluskleiding tegen vervuiling bij allerlei 'vuile klussen' anders dan brand. Het standaard vuilwerkpak kan een capuchon hebben maar is nooit helemaal dicht. Het is geen pak waarmee je helemaal van de buitenlucht bent afgesloten door middel van een rits en een vizier voor het gelaatstuk. Een vuilwerkpak kan simpel zonder aanvullende instructie aangetrokken worden, zoals je dat ook doet met bluskleiding, een zaagbroek of waadpak. In de standaardbepakking van de TS komt het chemiepak te vervallen. Daarvoor in de plaats komt het zogenaamde vuilwerkpak (zie onder). In de opleiding tot Manschap A is het basis vuilwerkpak het uitgangspunt.</p> <p>Chemie/gaspak: Afhankelijk van het risicoprofiel in een regio, kan besloten worden om een pak met een hogere beschermingsgraad dan het basis vuilwerkpak toe te passen. Dit is dan een chemiepak of gaspak. Het werken met chemiepak of gaspak is meer specialistisch. Om hiermee te kunnen werken zijn aanvullende instructie en procedures nodig. Dit is een verantwoordelijkheid van de betreffende regio. Deze instructie zal niet in de opleiding Manschap A terugkomen. In de toekomst kan hiervoor een opleiding Chemie/Gaspakdrager ontwikkeld worden.</p>
Procedure OGS	<p>6A-regel: De 6A-regel vervangt de Procedure OGS en is een vertaling van de volgende uitgangspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> > Bovenwinds aanrijden (met de wind in de rug) > Op veilige afstand blijven en een opstellijn plaatsen (minimaal 25 meter) > Met de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen in warm/hot zone > Geschikte meetapparatuur gebruiken > Zo mogelijk contact met de gevaarlijke stof voorkomen > Blootstellingsduur beperken en tijdig aflossen. <p>IBGS wordt minder procedureel aangeleerd. In de leergang Manschap A is dit vertaald naar de 6A-regel (zie toelichting).</p>
Opschaling OGS	<p>Opschaling IBGS:</p> <ul style="list-style-type: none"> > Klein IBGS = 1 TS (met 6 personen) > Middel IBGS = 2 TS + 1 HV + OvD

- > Groot IBGS = 3 TS + 1 HV + 1 OvD + AGS
 - > Zeer groot IBGS = 4 TS + 1 HV + 1 OvD + AGS + BOE (= IBGS-peloton)
BOE staat voor basisontsmettingseenheid (bij OGS: ontsmettingscontainer of deco)
 - > Specialistische IBGS-eenheid: meestal een eenheid die optreedt in chemie/gaspak; de samenstelling is regionaal bepaald.
- De opschaling is dus vergelijkbaar met brand. De bevelvoerder of OvD kan altijd de AGS om advies of ter plaatse vragen.

Gebiedsindeling De gebiedsindeling voor IBGS is minder gedetailleerd dan bij OGS. Zo verdwijnt de inrichting van het ontsmettingsveld. De bevelvoerder kan de warm zone inrichten in logische gebieden afhankelijk van de situatie en uit te voeren taken. De toegekende kleuren komen overeen met die van een verkeerslicht en de betekenis is hetzelfde (zie toelichting). Deze gebiedsindeling kan in de toekomst ook bij *Schoon werken bij brand* toegepast worden. Zo komen *Schoon werken bij brand* en IBGS bij elkaar.

Hot zone
(rood)

Hot zone:

Het gebied dat vervuild is met gevaarlijke stoffen als gevolg van het incident. Hier ligt de bron. Dit is ook wel het brongebied. In de hot zone zijn schadelijke effecten voor de gezondheid te verwachten. In de hot zone worden altijd geschikte persoonlijke beschermingsmiddelen gebruikt. De hot zone ligt aan de benedenwindse kant van de voorlopige opstellijn en wordt zo mogelijk afgezet.

Warm zone
(oranje)

Warm zone:

Het gebied tussen de hot zone en de cold zone. De warm zone ligt tussen de voorlopige en de definitieve opstellijn. Hier zijn passende beschermingsmaatregelen nodig. Deze worden bepaald door de (H)OVD (op advies van de AGS). De warm zone is (aan de bovenwindse zijde van het incident) bij aankomst van de brandweer nog schoon. De warm zone raakt vervuild door de inzet van de brandweer. Bijvoorbeeld omdat er een slachtoffer of manschap die in contact is geweest met gevaarlijke stoffen terugkomt of wordt gebracht naar deze zone. In de warm zone mag ambulancepersoneel eerste levensreddende handelingen verrichten. In de warm zone worden vervuilde slachtoffers en manschappen schoongemaakt, trekken manschappen op een veilige manier het vuilwerkpak, de chemicaliënhandschoenen en –laarzen uit. In de warm zone blijven alle vervuilde materialen en middelen achter. Denk aan gebruikte (meet)apparatuur, zaklampen, vuilwerkpakken en adembeschermingsapparatuur als deze buiten het vuilwerkpak wordt gedragen. De bevelvoerder bepaalt de locatie voor het schoonmaken, de slachtofferbehandeling, het verzamelen van de vervuilde spullen en het afval (o.a. vuile pakken) in de warm zone omdat dit afhankelijk is van de omstandigheden. Hij wijst bijvoorbeeld een plek aan waar afgespoeld wordt. Dit kan vlak bij een rioolput zijn zodat het water makkelijk wegloopt, maar hij kan er ook voor kiezen om het spoelwater op te vangen als er ernstige vervuiling is.

Cold zone
(groen)

Cold zone:

De cold zone is en blijft het veilige gebied. Dit gebied mag niet vervuild raken. In de cold zone zijn geen beschermingsmaatregelen nodig. Het ligt aan de bovenwindse kant van de definitieve opstellijn. De opstelplaats ligt in de cold zone. Bij voorkeur koppelen ingezette manschappen hun adembescherming pas af in de cold zone. Dit kan niet als de adembescherming buiten het vuilwerkpak wordt gedragen. Dan vindt het afkoppelen, afdropen en drukloos maken plaats in de warm zone zo dicht mogelijk

	bij de definitieve opstellijn. De adembeschermingsapparatuur blijft dan achter in de warm zone. De werkwijze is hetzelfde als bij <i>Schoon werken bij brand</i> , dus mondkapje en nitrilhandschoenen gebruiken.
Opstellijn	Voorlopige en definitieve opstellijn: De voorlopige opstellijn is de scheidslijn tussen de hot en warm zone. De definitieve opstellijn is de scheidslijn tussen de warm en cold zone. Deze worden gemarkeerd met het oranje lint met opschrift 'STOP'.
Ontsmettingsveld/ decoveld	Het ontsmettingsveld verdwijnt, en daarmee dus ook de wachtplaats, ontsmettingsplaats, uitkleedplaats en aankleedplaats. Dit blijft waarschijnlijk wel bestaan voor het optreden in chemie/gaspak. Dat wat op de ontsmettingsplaats en de uitkleedplaats gebeurde, gebeurt nu in de warm zone.
Ontsmetting/ decontaminatie	Schoonmaken: Het schoonmaken kan bestaan uit verschillende stappen: afspoelen, wassen/afborstelen/afvegen met een schoonmaakmiddel, weer afspoelen. Schoon worden kan ook droog plaatsvinden bijvoorbeeld door kleding uit te trekken, door uit te laten dampen (evt. met behulp van een ventilator) of voorzichtig af te borstelen of vege. Droog kan evt. gevolgd worden door nat. Als manschappen een vuilwerkpak hebben gedragen tijdens de inzet is het afspoelen van bluskleding in principe niet nodig, tenzij de AGS anders adviseert.
Slachtoffer- ontsmetting	Slachtofferbehandeling: Deze is altijd afhankelijk van het type incident en de aard van de verwondingen en de mate van vervuiling. Bij IBGS kan (in ernstige gevallen) de kleding van een slachtoffer doordrenkt zijn met een gevaarlijke stof zodat de kleding verwijderd moet worden. Ook kunnen de huid of andere lichaamsdelen in contact zijn gekomen, zodat aanvullende schoonmaak nodig is. Hiervoor krijgt de manschap opdracht van de bevelvoerder en de bevelvoerder advies van de AGS.
Nood-deco	Schoonmaken bij noodsituaties
Deco-container	Basisontsmettingseenheid (BOE): Manschappen moeten de BOE kunnen gebruiken voor het schoonmaken. Helaas is de naam vastgesteld voordat de naam 'schoonmaken' werd gekozen.
Ontsmet	Schoon
Besmet / besmetting	Vuil of vervuild / vervuiling De term besmetting wordt alleen gebruikt als de mate van vervuiling zo groot is dat een vooraf bepaalde grenswaarde wordt overschreden. Daarnaast wordt de term besmetting gebruikt bij direct contact met biologische agentia waar je daadwerkelijk ziek van kunt worden.
Standby-ploeg	Standby-ploeg niet bij basis IBGS maar alleen bij specialisme chemie/gaspak. Voor basisbrandweezorg IBGS aansluiten bij noodprocedure eigen personeel. En de opmerking dat de bevelvoerder kan besluiten om extra veiligheidsmaatregelen te treffen, zoals het dragen van vuilwerkpak en/of chemiehandschoenen.
Geen pitstop	Pitstop:

Bij langdurige inzetten kan de bevelvoerder besluiten een soort 'pitstop' toe te passen. Een **pitstop** is een korte pauze om water te drinken of van ademluchtfles te wisselen. Dit vindt plaats in de warm zone, zo dicht mogelijk bij de definitieve opstelling. Bij een pitstop voert de manschap een snelle schoonmaakactie uit. Dat kan als volgt: verwisselen van chemiehandschoenen voor nitrilhandschoenen, schoonmaken van de randen van het gelaatsmasker met een vochtige doek voor het afhangen. Verder worden de procedures van *Schoon werken bij brand* gebruikt.

Meetplanorganisatie /
meetplanleider

Verkenningseenheid:

De verkenningseenheid bestaat uit meerdere verkenningsploegen die voor een breder pakket aan verkenningstaken ingezet kunnen worden dan alleen bij incidenten met gevaarlijke stoffen. Zij kunnen ook ingezet worden bij ondersteunende veldtaken, zoals stroomuitval, overstromingen of natuurbrand. De verkenningseenheid wordt aangestuurd door de Coördinator verkenningseenheid, CVE (voorheen: MPL).

Van protocollen en
procedures

Naar **gevaren inschatten**, bewustwording en handelen naar gevaren!

Van veel spullen

Naar **standaardbepakking TS** en middelen van HV die gebruikt kunnen worden voor stabilisatie. Daarbij onderscheid in:

- > Snelle stabilisatie: snel iets rechtop zetten, dicht draaien (zonder middelen).
- > Stabilisatie: 'definitief' met middelen TS dus keggen, rioolafsluiters.
- > Stabilisatiemiddelen die leiden tot grote kans op vervuiling van personeel zoals afdichtingskussen gaan naar specialisme chemie/gaspak.

Te gebruiken (meet)apparatuur (en behandeld in manschap A):

- > Explosiegevaarmeter
- > CO-meter
- > Alarmdosistempometer
- > Warmtebeeldcamera

pH-papier wordt kort toegelicht om te kunnen gebruiken als de AGS daarom vraagt.

Toelichting en afbeeldingen

Definitie vuilwerkpak

Chemiepak

Geen afgesloten dicht pak

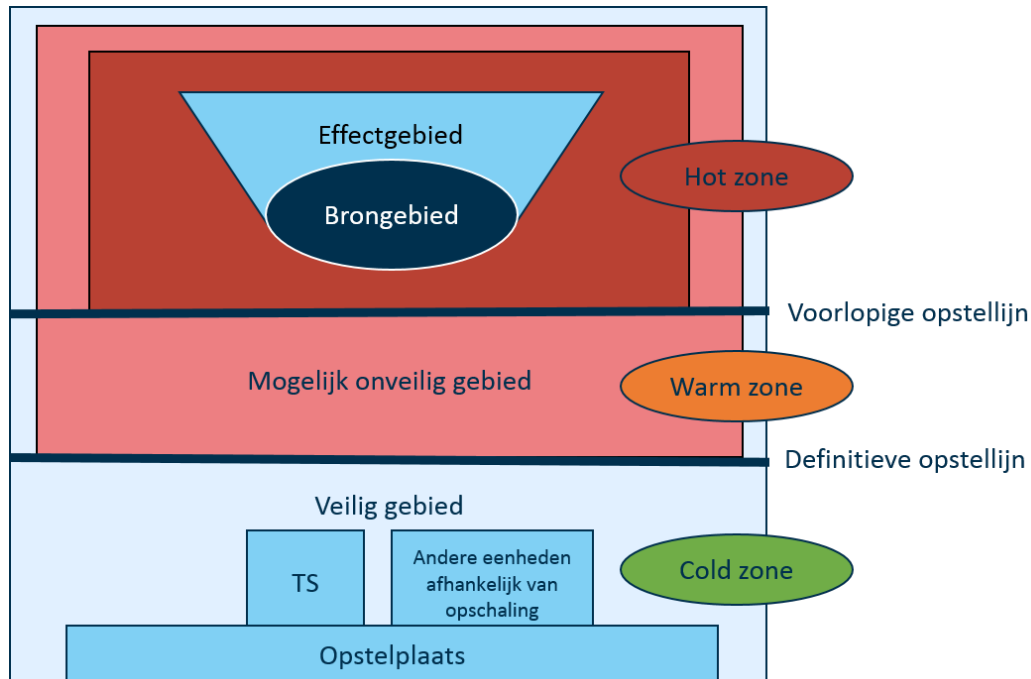

Vuilwerkpak

Chemie- en gaspak worden specialisme.

De gebiedsindeling bij IBGS

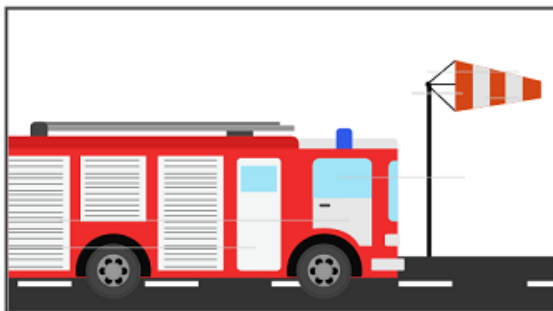
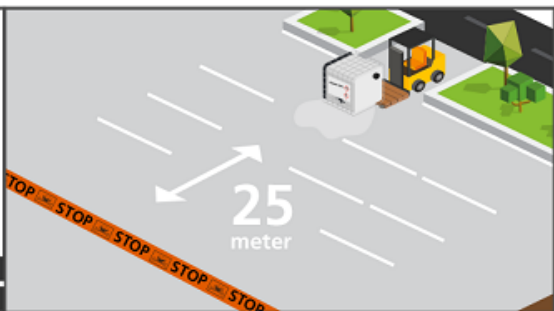

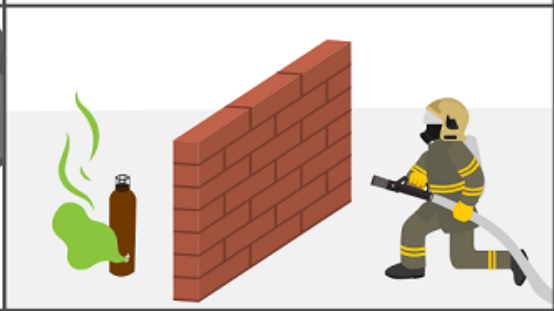

Er is dus geen ontstmettingsveld meer bij basis IBGS. De bevelvoerder deelt de warm zone in afhankelijk van de situatie en uit te voeren klussen. Bijvoorbeeld een plek voor slachtofferbehandeling, een plek voor de pitstop, een plek waar manschappen zich schoonmaken, een verzamelplaats voor vervuilde materialen, etc. Het gaat om een logische indeling gegeven de situatie. Het meest vuile werk gebeurt natuurlijk zo dicht mogelijk bij de voorlopige opstellijn. Het uittrekken van het VWP zo dicht mogelijk bij de definitieve opstellijn. Als adembescherming buiten het VWP gedragen wordt, moet de manschap de adembescherming al afhangen om het VWP uit te trekken. Afhangen gebeurt dus zo dicht mogelijk bij schoon gebied.

Gebruikte middelen

- > Er is geen sprake van een procedure IBGS maar het veilig optreden is samengevat in zes stelregels, samen de 6A-regel
- > Verkenningkaart IBGS: op basis van goede voorbeelden van verkenningkaarten OGS die al gebruikt worden is een nieuwe kaart samengesteld. Bij deze kaart is ook een korte gebruiksinstructie opgesteld.

De 6A-regel

Veilig optreden is samengevat in zes stelregels, samen de 6A-regel:

		
<p>Aanrijden: bovenwinds (met de wind in de rug).</p>	<p>Afstand houden: (minimaal 25 meter) en markeren met opstellijn.</p>	<p>Adembescherming en beschermende kleding: in hot en warm zone.</p>
		
<p>Apparatuur: geschikte meetapparatuur gebruiken.</p>	<p>Afscherming: voorkom zo mogelijk contact met de gevaarlijke stof.</p>	<p>Aflossing: blootstellingsperiode zo kort mogelijk houden en je laten aflossen.</p>

De IBGS-verkenningskaart (op A3 voor gebruik in de praktijk)

NB: Er is een korte gebruikshandleiding beschikbaar

Verkenningskaart IBGS

 BRANDWEER
Brandweeracademie

Versie: 2016

STOF

STOFNAAM: _____

GEVI

UN-NR

CAS-NR

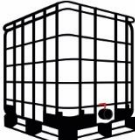

CAS-NR: _____ - -

KLEUR LEIDING/GASFLES: _____

1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			

FASE		
 VAST	 GAS	 VLOEISTOF
		<input type="text"/> °C <input type="text"/> BAR
VERPAKKING		
VORM	MATERIAAL	
☐ ZAK ☐ DOOS ☐ VAT ☐ FLES ☐ TANK	☐ GASCILINDER ☐ LEIDING ☐ IBC/1000L VAT ☐ -----	☐ GLAS ☐ PLASTIC ☐ METAAL ☐ HOUT ☐ KARTON
HOEVEELHEID: ☐ < 100L ☐ 100 - 1500L ☐ > 1500L		
LEKKAGE		
LEKT HET NOG: ☐ NEE ☐ WEINIG ☐ VEEL		
PLAS: ☐ NEE ☐ < 10M ² ☐ < 10-100M ² ☐ > 100M ²		
SNELLE STABILISATIE UITGEVOERD: ☐ JA ☐ NEE		

GEEF AAN: WAAR LEKT HET?	
☐ FLENS ☐ LEIDING ☐ AFSLUITER	
	
OVERIGE GEVAREN: -----	
SITUATIESCHETS	
